

RAAD VOOR CULTUUR

Advies over het voorontwerp van decreet houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media.
--

1. HET VOORBEREIDINGSTRAJECT

De Raad voor Cultuur bereidde het advies over het voorontwerp tot de oprichting van de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media grondig voor.

Tijdens zijn bijeenkomst van 9 maart 2006 kreeg de Raad voor Cultuur enige verduidelijking rond de mogelijke vormgeving van de toekomstige strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De beschikbare informatie werd in de schoot van een werkgroep strategische advisering getoetst aan de ervaringen van raadsleden uit de verschillende adviesraden. De Raad voor Cultuur, die is samengesteld uit onafhankelijke deskundigen en vertegenwoordigers van de Raad voor de Kunsten, de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, de Vlaamse Sportraad, de Vlaamse Mediaraad en de Vlaamse Jeugdraad is hiervoor het geschikte platform.

Gebaseerd op de inbreng van een voorbereidende werkgroep had de Raad voor Cultuur op 1 juni 2006 een constructieve gedachtewisseling over de op til zijnde hervorming van het adviesstelsel.

De bespreking mondde uit in een preadvies waarin een vijftal cruciale zorgen van de raad werden geformuleerd. Het preadvies werd zonder uitstel aan Vlaams minister Anciaux voorgelegd.

Minister Anciaux organiseerde op 27 juni 2006 een overlegvergadering met vertegenwoordigers van de Raad voor Cultuur, de Raad voor de Kunsten, de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, de Vlaamse Sportraad en de Vlaamse Jeugdraad.

Het voorontwerp van decreet houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd voor advies aan de Raad voor Cultuur voorgelegd op 5 september 2006.

Op 8 september 2006 werd de tekst grondig bestudeerd tijdens een vergadering van de werkgroep strategische advisering. De werkgroep stelde een ontwerpadvies op.

De bespreking van dit ontwerpadvies door de voltallige vergadering van de Raad voor Cultuur op 18 september 2006 mondde uit in een finaal advies.

In dit advies worden de voor de Raad voor Cultuur 5 cruciale punten die in het preadvies waren geformuleerd even terug in herinnering gebracht. Ze zijn alle 5 in het voorontwerp van decreet terug te vinden.

2. HET VOORONTWERP HOUDT REKENING MET DE VERZUCHTINGEN VAN DE RAAD VOOR CULTUUR

De Raad voor Cultuur is verheugd dat de voorliggende teksten in ruime mate corresponderen met de bepalingen van het preadvies en met de afspraken die werden gemaakt tijdens de overlegvergadering met de minister.

De Raad verwijst naar de **horizontale structuur**, waarbij de strategische advisering niet alleen betrokken wordt op de globaliteit van het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media, maar ook op een maximale manier strategische en operationele advisering toelaat voor de onderscheiden beleidsvelden. Vergelijkbaar met de adviseringswijze in de Vlaamse Onderwijsraad kunnen we gewagen van vijf feitelijke strategische adviesraden: de algemene raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, de sectorraad voor Sociaal-cultureel Werk voor Volwassenen en Jeugd, de sectorraad voor Kunsten en Erfgoed, de sectorraad voor Sport en de sectorraad voor Media.

De Raad voor Cultuur vraagt later in dit advies om de mogelijkheid te voorzien dat elke raad via het huishoudelijk reglement zijn eigen naamgeving kan bepalen. De bedoeling is dat de term 'sectorraad' wordt weggelaten en wordt vervangen door een meer geëigende roepnaam (bijvoorbeeld Vlaamse Sportraad).

De **samenstelling** van de raden is erg belangrijk. Om tot een gedragen advisering te komen, is het wenselijk dat de raden uit een voldoende aantal personen bestaan. Het voorstel van minimum 13 tot maximum 19 personen is voor de raad aanvaardbaar. De Raad voor Cultuur is het ook eens met het principe van een gemengde samenstelling: enerzijds vertegenwoordigers van de diverse sectoren uit het middenveld, anderzijds deskundigen met een gedegen expertise over het beleidsdomein en/of beleidsveld(en). Het is positief dat binnen de samenstelling van de algemene raad telkens twee leden uit de vier sectorraden worden opgenomen.

De toekomstige strategische adviesraad zal beschikken over rechtspersoonlijkheid. De Raad voor Cultuur is bezorgd dat de raden (inzonderheid de algemene raad) zouden (over)belast worden door allerlei juridische, administratieve en andere logistieke beslommingen. De raad dringt er daarom ten stelligste op aan dat de toekomstige raden zouden kunnen beschikken over een **ruime inhoudelijke en financiële ondersteuning**. Een gedegen secretariaat, dat zowel logistiek als sterk inhoudelijk opereert, is een conditio sine qua non voor het welslagen van de opdracht van de raden. De Raad voor Cultuur drukt de wens uit dat de verschillende raden zouden kunnen werken met één algemeen secretariaat.

De Raad voor Cultuur vindt het evident dat adviezen worden afgeleverd op vraag van de Vlaamse ministers, inzonderheid de minister(s) die bevoegd is (zijn) voor het beleidsdomein en de diverse beleidsvelden of op vraag van het Vlaamse Parlement. De raad vindt het even vanzelfsprekend dat de raden op eigen initiatief adviezen kunnen uitbrengen ten behoeve van de verantwoordelijke minister(s) en van het Vlaams Parlement. In die context is het **belangrijk dat de raden rechtstreekse contacten kunnen hebben met**

minister(s) en het Vlaams Parlement zoals dat is voorzien in artikel 14, §2 van dit decreet.

De Raad voor Cultuur rekt op een **goede en volledige informatiedoorstroming** vanuit het departement en de verzelfstandigde agentschappen naar de raden. Dit wordt het best vastgelegd in een overeenkomst die tussen de raden en de leidende ambtenaren wordt afgesloten. In het kader van de strategische beleidsadviesing is het daarenboven noodzakelijk dat beleidsrelevante informatie, die in de schoot van advies- en beoordelingscommissies wordt ontwikkeld, aan de respectieve adviesraden op een structurele manier wordt ter beschikking gesteld. Hierbij wordt er nauwgezet op toegezien dat de beoordelings- en adviescommissies niet worden geschaad in hun onafhankelijke opstelling.

Het protocol dat krachtens artikel 15 zal worden afgesloten met de beleidsraad zal hieraan zeker aandacht moeten besteden.

Al deze aandachtspunten die de Raad voor Cultuur vanuit zijn ervaringsdeskundigheid naar voor heeft geschoven, zijn in het voorontwerp van decreet terug te vinden.

Parallel met de bespreking van de principes en uitgangspunten van het nieuwe strategische adviesstelsel, was er bij de Raad voor Cultuur ook een bezorgdheid over de operationalisering van de nieuwe structuur. Tijdens een leerplatform georganiseerd door de Afdeling Personeelszaken van de Vlaamse overheid in aanwezigheid van leden van de werkgroep strategische adviesing van de Raad voor Cultuur, is op een gestructureerde manier nagedacht over de mogelijke aanpak van de organisatie van de op te richten Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Deze operationele elementen zijn geen onderdeel van het advies maar kunnen wellicht dienstig zijn wanneer de nieuwe Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media zijn werkzaamheden start.

Dankzij de proactieve werkwijze die is gehanteerd en de luisterbereidheid van de beleidsmakers, spitst het advies zich toe op technische correcties en een paar voorstellen voor inhoudelijke aanpassingen. Deze laatste zijn er vooral op gericht de tekst op sommige punten voldoende doorzichtig te maken.

3. TECHNISCHE OPMERKINGEN

3.1. Dispositief

Artikel 4, 2°: de verwijzing naar artikel 16 vervangen door artikel 14.

Artikel 6, §4: het woord 'deelraad' vervangen door 'sectorraad'.

Artikel 8: in de tweede zin het woord 'regelen' vervangen door 'regels'

Artikel 12, §3: de verwijzing naar artikel 7 vervangen door artikel 6.

3.2. Memorie van Toelichting

Bladzijde 7:

in de vierde alinea de zin 'Anderzijds uit vijf leden die een meer generalistische invalshoek hebben' vervangen door 'Anderzijds uit vier leden ...en een vertegenwoordiger van de Vlaamse Jeugdraad.'

Bladzijde 13:

artikel 9, §2: 'vijf' onafhankelijke deskundigen vervangen door 'vier';

artikel 12: het lidwoord 'het' toevoegen voor het woord beleidsdomein in de tweede zin;

artikel 12, §3: de verwijzing naar artikel 7 vervangen door artikel 6.

4. INHOUDELIJKE OPMERKINGEN

Hoofdstuk II. Taakomschrijving

Artikel 3:

Toevoegen: "5° uit eigen beweging of op verzoek advies uitbrengen over voorstellen van decreet;"

Motivering:

Deze opdracht is voorzien in het kaderdecreet van 18 juli 2003. De opdracht van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media wordt op deze wijze conform gemaakt met de visie verwoord in de memorie van toelichting (punten 2.2.4 en 2.3) dat strategische adviesraden ook een rol hebben bij het adviseren van het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk III. Samenstelling en organisatie

Artikel 4:

In de Memorie van Toelichting bij artikel 4 dient te worden ingeschreven dat zowel de algemene raad als de sectorraden via het huishoudelijk reglement hun naam zelf mogen kiezen.

Motivering:

De mogelijkheid om via huishoudelijk reglement een eigen naam te kiezen laat bijvoorbeeld toe om de sectorraden in hun beleidsveld duidelijker te positioneren. Deze mogelijkheid doet geen afbreuk aan de bepaling dat het gaat om één strategische adviesraad (Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media) bestaande uit een algemene raad en vier sectorraden. De sectorraad Sport bijvoorbeeld zou zich 'Vlaamse Sportraad' kunnen noemen om verwarring te vermijden met gemeentelijke of provinciale sportraden. Het specifieke karakter van de verschillende beleidsvelden en de mogelijke toekomstige ontwikkelingen nopen ertoe om de naamkeuze bij huishoudelijk reglement te regelen. Het huishoudelijk reglement van de algemene raad en de sectorraden wordt aan de Vlaamse Regering ter goedkeuring voorgelegd (artikel 14,§1).

Artikel 6, §2 en §3:

De paragrafen samenvoegen tot één paragraaf luidend als volgt: 'Bij de samenstelling moet er aandacht zijn voor de diversiteit binnen de samenleving zoals deze wordt opgenomen in diverse wettelijke bepalingen, visieteksten en actieplannen van de Vlaamse Regering. Eveneens moet de raad een evenwichtige weerspiegeling te zijn van de diverse bestuursniveaus, werksoorten en initiatiefnemers inzake Cultuur, Jeugd, Sport en Media.'

Motivering:

De Raad voor Cultuur wil geen afbreuk doen aan de geest van deze paragrafen. De raad heeft echter bedenkingen bij de zeer gedetailleerde invulling die trouwens aanleiding geeft tot verwarring. Ook houdt een gedetailleerde benadering geen rekening met de dynamiek. Een volgende raad zal wellicht op een andere wijze worden samengesteld. Ook in de memorie van toelichting wordt geen duidelijkheid geschapen. Nemen we bij wijze van voorbeeld de term 'arbeidshandicap'. Zonder de term in het beleidskader te plaatsen, is het niet duidelijk of het gaat om mensen met weinig kansen op de arbeidsmarkt of om gehandicapten.

Bovendien worden zodanig veel verschillende vereisten gecombineerd dat het nagenoeg onwerkbaar wordt om een raad samen te stellen. Er worden steeds nieuwe dimensies toegevoegd waaraan moet worden beantwoord. Vanzelfsprekend is het belangrijk dat de verschillende werksoorten of (sub)sectoren op een afgewogen wijze betrokken worden.

Artikel 6, §4:

De volgorde van de paragrafen wijzigen waardoor paragraaf 4 paragraaf 2 wordt.

Motivering:

Het is van zeer groot belang dat de leden van een strategische adviesraad over kennis, deskundigheid en ervaring beschikken betreffende de materie. Door de volgorde van de paragrafen om te keren wordt dit gegeven extra benadrukt.

Artikel 7, §2, 2°:

de tekst vervangen door: 'de hoedanigheid van personeelslid van steunpunten, instellingen met een vergelijkbare opdracht of fondsen die een beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid hebben afgesloten, en die actief zijn binnen het beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De Vlaamse Regering bepaalt welke organisaties bedoeld zijn.'

Motivering:

Het was niet duidelijk of personeelsleden van het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds lid kunnen zijn van de raad. Vandaar dat een bepaling over de fondsen wordt toegevoegd en dat de woorden 'als steunpunt' in de laatste zin worden geschrapt.

De Raad voor Cultuur adviseert om de onverenigbaarheid enkel te behouden voor personeelsleden en niet voor bestuursleden. Het opnemen van verantwoordelijkheid als bestuurslid van één van de bedoelde instellingen betekent voor de betrokkene een civiel engagement. Bovendien nemen bedoelde instellingen bij voorkeur

mensen in hun bestuursorganen op die bij strategische advisering een gedegen inbreng kunnen doen. Uit respect voor het civiele engagement en voor de keuze van bedoelde instellingen is het aangewezen om de onverenigbaarheid te schrappen. Bestuursleden krijgen aldus de gelegenheid om in te gaan op de openbare oproep tot kandidaatstelling zoals voorzien in artikel 12, §1. De onafhankelijkheid die is bedoeld bij de uitoefening van een functie in de strategische adviesraad wordt ook onderstreept in § 1 van dit artikel.

Artikel 8:

De woorden '...kan ...aanleggen...' vervangen door '...legt...aan...'

Motivering:

Het voorzien van een regeling voor plaatsvervangings is positief. Daarom wordt voorgesteld de bepaling affirmatiever te formuleren.

Artikel 9:

§ 1, 3°: de tekst vervangen door: twee vertegenwoordigers van elke sectorraad waaronder de voorzitter of de ondervoorzitter.

Motivering:

De ervaring met het getrapte systeem waarbij iemand vanuit de ene adviesraad ambtshalve geacht wordt te zetelen in een andere raad, plaatst de betrokkene soms in een moeilijke positie. Hij/zij is ten volle bereid zich voor één raad te engageren maar beschikt niet altijd over voldoende tijd om er een 'afgeleid' engagement bij te nemen. Daarom wordt ervoor geopteerd om de vertegenwoordiging vanuit de sectorraden in de algemene raad niet ambtshalve te regelen. Op die manier kan men mensen aanduiden die het profiel en de motivatie hebben om er een engagement in de algemene raad bij te nemen en die bereid zijn hiervoor de nodige tijd uit te trekken. Vanzelfsprekend kan de sectorraad in de algemene raad door de voorzitter of de ondervoorzitter vertegenwoordigd worden, maar dat hoeft niet per se het geval te zijn. Het is wel belangrijk dat het om een vaste vertegenwoordiging gaat en dat de betrokkenen actief aan de werkzaamheden van de algemene raad participeren.

Artikel 12:

§1: in de eerste zin het woord 'voorstel' vervangen door 'benoemingsvoorstel'.

Motivering:

De aanpassing wordt voorgesteld om de tekst te verduidelijken.

Hoofdstuk IV. Werking

Een artikel toevoegen: (wordt dan "Artikel 16.) Ter ondersteuning van zijn opdrachten biedt de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een publiek forum van overleg en reflectie aan actoren uit de beleidsvelden cultuur, jeugd, sport en media. De modaliteiten voor de organisatie van dit forum worden bepaald in het huishoudelijk reglement."

Motivering:

Naast de generieke bepalingen van het kaderdecreet, wordt met dit artikel voorzien in een specifiek aandachtspunt in de werking. Het behoort tot de kernopdrachten van de strategische adviesraad om bij te dragen tot de vorming van een beleidsvisie over Cultuur, Jeugd, Sport en Media, om de maatschappelijke ontwikkelingen op dit vlak te volgen en te interpreteren en om reflecties te leveren over de bij het Vlaams Parlement ingediende beleidsnota's en beleidsbrieven aangaande Cultuur, Jeugd, Sport en Media (artikel 3, §1, 2° , 3° en 6°). Het homogene beleidsdomein cultuur, jeugd, sport en media zit in een continu veranderingsproces. Om tegen die achtergrond deze opdrachten te kunnen waarmaken, heeft de raad een stimulans nodig. Het bij decreet voorzien in een publieke forumfunctie voor de raad, biedt een dergelijke stimulans. Bovendien is de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het enige openbare orgaan waar vertegenwoordigers van het middenveld evenals onafhankelijke deskundigen uit de verschillende beleidsvelden en (sub)sectoren binnen het beleidsdomein samen zitten. Zo vormt de raad meteen het ideale platform om zowel het proces van detecteren en interpreteren van maatschappelijke ontwikkelingen, als het proces van interactie en reflectie over beleid, aan te zwengelen, te kaderen en te vertalen in een beleidsvisie, beleidsadviezen en -aanbevelingen. Via de publieke forumfunctie gebeurt dit in alle openheid, met oog voor alle aspecten en met een breed draagvlak. De wijze waarop de forumfunctie gestalte krijgt, zal niet alleen afhangen van de stand van zaken in het beleidsdomein en in de beleidsvelden, maar ook van de middelen die de raad ter beschikking heeft. Daarom wordt de verdere uitwerking geregeld in het huishoudelijk reglement waarin met deze elementen kan worden rekening gehouden.

Hoofdstuk VII. Slotbepalingen

Artikel 30:

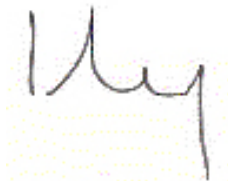
De tekst kan aanleiding geven tot verwarring. Daarom wordt voorgesteld om in de memorie van toelichting te verklaren dat het gaat om een technische aanpassing. Wanneer in decreten nog verwezen wordt naar de raden die via onderhavig decreet worden afgeschaft, zal de benaming moeten aangepast te worden.

5. BESLUIT

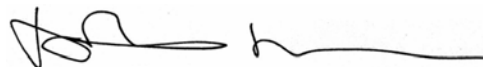
De ruime opdrachten die aan de nieuwe adviesraad worden toevertrouwd tonen aan dat de overheid hoge verwachtingen heeft.

De Raad voor Cultuur is van oordeel dat het voorontwerp van decreet kansen biedt opdat de nieuwe strategische adviesraad zich kan ontwikkelen tot een onafhankelijk en transparant adviesorgaan dat kwaliteitsvolle adviezen aflevert. Of de raad de stap zal kunnen zetten tot een agendabepalend en horizonverkenkend orgaan, zal mee afhangen van de ondersteuning die de raad krijgt en van de bereidheid van de overheid om pro-actief samen te werken.

Het zal ook afhangen van de toekomstige raad zelf die zich in een geest van constructieve loyaleiteit, klantgericht en communicatief zal moeten opstellen.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Iris Van Riet', with a light blue dotted rectangular background behind it.

Iris Van Riet
Secretaris Raad voor Cultuur

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bart De Baere', with a light blue dotted rectangular background behind it.

Bart De Baere
Voorzitter Raad voor Cultuur